

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cf. regulamentului de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foarte înscrisă în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 500 Lei
Pe 6 luni . . . 280 Lei
Pentru străinătate 1000 Lei

Unitatea

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Momente

„Dacă n'a înviat Hristos, zadarnică este predicarea, zadarnică și credința”. — Toate sunt iluzie și amăgire deșartă. Universul enigmă diabolică, și existența toată o glumă scabroasă. Dacă n'a înviat Hristos, viața n'are sens; totul e mai rău decât tragic: e absurd. Singura filosofie consecventă atunci e pesimismul cel mai întunecat, singura salvare moartea, nimicirea, nirvana.

Dar, Hristos a înviat! Cu adevărat și aievea. Așa cum spun apostolii cari l-au văzut, și cum învață de două mii de ani acest grandios miracol de fiecare zi, care este Biserica Lui. — Iar dacă a înviat Hristos, existența are o explicație, istoria are un sens, truda are un rost, lupta pentru dreptate și lumină are șanse de izbândă — fiindcă lumea are un Domn și un Părinte!

*

Are, de sigur, un rost și un tâlc, în curgerea universală, și crâncena vâltoare de acum. De sigur, este o sfidare deschisă la adresa Dumnezeirii. Tot sângele drept care se varsă, este pată pe Cerul dreptății și iubirii. Pustiirea aceasta absurdă, este un hohot al iadului peste luminișurile divinității. — Și totuși, chiar și în aceste uriciuni ale pustiirii, Dumnezeu triumfă. Și dacă s'ar măcina toată civilizația noastră, în vâlvătaia acestei nebunii fără seamăn, tot planurile dreptății nebiruite s'ar realiza. Ar însemna doar atâta, că s'a topit zgura păcatului care se făcuse stăpân în viața noastră publică și culturală; ar însemna că mașina și-a zdrobit idolii pe care i-a creat.

Și s'ar putea foarte bine, ca spiritul să rămână purificat, întărit, eliberat de povara atâtor seducții ale lutului, care îl robiseră în veacul din urmă. S'ar putea ca chiar acum — și dacă nu acum, cu certitudine mai târziu, într'o altă civilizație cu adevărat creștină — să răsară din ruine o lume nouă, mai dreaptă, mai bună, una care să caute cinstit împărăția lui Dumnezeu, așa cum a propovăduit-o Hristos cel înviat din mormânt!

*

În această lumină a învierii, are sens și Calvarul pe care-l urcă în aceste ceasuri neamul românesc. — Trebuia, de sigur, să ajungem la această Răstignire dureroasă. Altfel n'ar fi murit păcatul din noi. Și n'am fi putut învia. Fiindcă moartea, putrezirea a ceea ce e material, e condiția fundamentală a vieții celei noi. — E adevărat că noi, ca țară, n'am făcut rău nimănui; am voit pace; n'am râvnit la bunul altuia. E un merit, de sigur, acesta. Insuficient însă pentru a servi drept ferment pentru noua viață la care suntem chemați. — Să acceptăm deci suferința, să îmbrățișăm cu iubire crucea, să răbdăm răstignirea: toate în speranța sigură a marelui Înviat care ne așteaptă!

La poala Crucii

(+) Vinerea Patimilor e ziua celei mai cumplite tragedii ce cunoaște istoria omenirii. Țintuit pe lemnul rușinii, după mai bine de trei ceasuri de înfiorătoare chinuri, și-a dat sufletul în mâinile Părintelui ceresc, Fiul Omului, jertfa de bunăvoie pentru muritorii ticăloșiți. Buzele lui, arse de setea mistuitoare pricinuită de pierderea sângelui, murmură sfâșietor: „Dumnezeu meu, Dumnezeul meu, de ce m'ai părăsit?” Și nimeni, afară de Maica Sfântă, ucenicul iubit și Maria din Magdala, nu-i pătruns de marea de dureri ce cuprind aceste cuvinte. Pentru că Răstignitul e părăsit de toți și de toate: e părăsit de poporul lui Israel, a cărui mântuire a avut-o în vedere în primul rând; părăsit de flămâzii pe cari i-a săturat, de leproșii pe cari i-a vindecat, de orbii, schiopii și toți nevoiașii cărora numai bine le-a făcut; părăsit de apostolii săi, și chiar și de Tatăl ceresc. Mântuitorul însă nu învinovățește pe nime. El suferă iubind și iubește suferind.

Să petrecem, în adâncă reculegere la poala Crucii pe care pătimește Hristos Domnul. Clipele prin cari tocmai trecem noi și neamul nostru întreg sunt doar și ele clipe de răstignire. Și avem atâta lipsă să învățăm din pilda Răscumpărătorului, pentru că pătimirea de acum să ne fie spre învierea pe care o așteptăm cât mai apropiată. Apostolul neamurilor n'a pregetat a mărturisi celor din Corint că nu judecă a ști altceva decât pe Isus Hristos, și pe Acela răstignit. Și ca Sf. Pavel trebuie să gândim și să simțim și noi cari nu suntem decât niște slujii netrebnice, păcături nevolnice, păcătoși vrednici de osândă, vinovați dator cu ispășiri grele; ostași ai lui Hristos în lupta aprigă pentru câștigarea împărăției cerești. Ca atari, nu suntem îndreptățiți să pretindem a fi cruțați de izbitori dureroase. Dimpotrivă: caută să vedem, în încercările la cari suntem supuși, mâna părintească a lui Dumnezeu care încearcă pe tot fiul pe care-l iubește. Și cum am și îndrăzni să ne așteptăm la altceva, când Tatăl ceresc nici pe unul născut Fiul al său nu l-a cruțat, ci l-a dat pătimirii pentru noi toți?

În suferințe să facem ca Răstignitul: Să ne îndreptăm cu mintea, cu inima și cu graiul către Ziditorul a toate. Nu la oameni caută Hristos mângâiere și întărire în noaptea durerilor sale, ci la Dumnezeu: lui își spune năcazurile sale. Și Atotștiutorul, deși s'ar părea că l-a părăsit, îi aude totuși glasul și-i ascultă dorința inimii. Numai așa-i înțelegem statornicia și răbdarea până în sfârșit, fără un singur semn de împotrivire. Asistența aceasta tainică o vedește mărturisirea lui Pilat: „Eu nu aflu nici o vină în omul acesta”; visul și cuvântul femeii lui

Pilat: „Să nu te atingi de dreptul acesta!”; desvinovățirea sutașului: „Nevinovat sunt eu de sângele acestui om”; mărturia firii care-i jelește moartea sâlnică prin întunecarea soarelui și își arată oroarea de crima comisă prin cutremurul pământului; mărturisirea tâlharului din dreapta, și schimbarea sufletească a multora chiar și dintre dușmanii săi de până aci. „Păcătuit-am vânzând sânge nevinovat”, strigă Iuda desnădăjduit. Iar poporul, după ce se desbuimățește, pleacă de pe Golgota la ale sale bătându-și pieptul amărit și căit.

Așa e și cu noi: Când ni-se pare că suntem mai părăsiți, atunci e Dumnezeu cu ajutorul său mai aproape de noi. Fie vorba de neamul întreg, fie de singuraticii. Asta bineînțeles, dacă neamul ori singuraticul greu încercat și primejduit e vrednic să fie scăpat de năpasta abătută asupra lui. Sunt nenumărate cazuri de mântuire din situații socotite desperate, precum sunt iarăși mulțime de cazuri de pierire în valuri pe cari nu le-a liniștit cuvântul care ar fi putut înfăptui această minune, dar care nu s'a rostit, deși cu dor era dorit.

Vinerea Mare din acest an ne află Neamul sub povara Crucii. Schingiuți și sângerând din mii de răni, urcăm drumul Calvarului, în vreme ce suflete haine ne adastă sfârșitul. Dar nu va fi cum vreau dușmanii. Părintele luminilor ne cunoaște făptura. El ne știe trecutul de suferințe, ne vede prezentul povarnic, și ne cunoaște și viitorul în care avem de făcut lucruri mari, cu neputință până acum. Și de aceea credem cu tărie că ne va fi scut, ocrotitor și izbăvitor și în furtuna de acum, stărnită de alții, dar care ne-a cuprins și pe noi în vârtejul ei pustiitor. Și atunci, stăpâni și liberi pe pământul strămoșesc, vom cânta cu veselie cântările Domnului, mulțumindu-i și pentru zilele întru cari am văzut rele, și prin cari ne-a trecut cu mână tare și cu braț înalt.

Ploaia harurilor sfinte. În Paresimile acestui an Cuv. Sa P. Iosif Bal, ieromonah basilian dela Obreja, a ținut sfinte *misluni* populare într'o serie de 9 parohii din Arhidieceză. Au avut parte de aceste alese bucurii întru Domnul parohiile:

1. *Gănești* (6—12, II). Mărturisiri 275, cuminecări 410. Convertiri 1. S'au cununat 4 perechi concubinari, în Agru s'au promovat solemn 34 bărbați, iar în Reuniunea Mariană 74 femei. S'au ținut 22 predici. 2. *Crăctunelul de Sus* (12—17, II). Mărturisiri și cuminecări 135. În Agru s'au promovat 11 membri, iar în Reun. Mariană 40 membre. Predici s'au rostit 17. 3. *Buctum* (20—26, II). Mărturisiri

415, cuminecări 542. In Agru s'au promovat 60 bărbați, în Reun. Mariană 100 femei. S'au ținut câte 3 predici la zi. 4. *Vad* (26, II-4, III). Mărturisiri 750, cuminecări 1002. Promovări în Agru 75, iar în Reun. Mariană 150. Predici 20. 5. *Grid* (5-11, III). Mărturisiri 251, cuminecări 349. In Agru 25 membri promovați solemn, iar în Reun. Mariană 60 membre. Predici 19. 6. *Noul Român* (11-19, III). Mărturisiri 530, cuminecări 702. Promovări în Agru 110, în Reun. Mariană 171. Predici 21. 7. *Veneția de Jos* (18-22, III). Mărturisiri 215, cuminecări 248. Agriști promovați sărbătorește 27, membre în Reun. Mariană 56. Predici 19. 8. *Țeata de Baltă* (26, III-1, IV). Mărturisiri 282, cuminecări 386. In Agru primiți solemn 17, în Reun. Mariană 56 femei. Predici 19. Cu ocazia misiunilor s'a rulat filmul „Viața lui Isus”. S'au cununat 7 perechi concubinari. 9. *Unirea I* (2-8, IV). Mărturisiri 854, cuminecări 981. In Agru promovați 34 iar în Reun. Mariană 120 membre. Predici 22.

— La *Câmpeni*, unde păstorește pâr. A. Gligor, a făcut aceeaș apostolie (1-8 Aprilie) Cuv. Sa *P. Vasile Dardai*, ieromonah basilian din Obreja, când s'au înregistrat 1100 apropieri de sf. Taine și au fost primite solemn în Reun. Mariană 322 membre. La mărturisiri a mai dat ajutor, în afară de parohul locui, și O. Ioan Moldovanu.

— De praznicul Bunevestiri (24-26 Martie) s'au ținut misiuni populare în parohia *Agârbiclu*, (distr. Mediaș). A vestit cuvântul Domnului pâr. *Emil Marchișiu* preot utilizat în Blaj, apropiindu-se de sf. Taine 130 credincioși. La mărturisiri a ajutat, pe lângă parohul local, pâr. Aurel Spineanu, și pâr. Augustin Hulea din Axente Sever și Iosif Mihăltean din Proștea-Mică.

Program comun!

Sunt dator cu un răspuns amabilelor rânduri ale simpaticului Pâr. protopop *Iuliu Căpălneanu*, care într-o serie de articole s'a ocupat de începuturile *Reuniunii de Mistuni* din arhidieceză și a arătat, cum opera dela Blaj s'a extins și în celelalte eparhii, orga-

nizându-se Reuniuni similare, cari au dat o activitate plină de roade. Indiferent de divergența de păreri, ce s'a arătat în chestia inițiativei din arhidieceză, Pâr. Căpălneanu a făcut un bun serviciu cauzei, punând chestiunea ss. misiuni în Biserica noastră și cerând „un nou pas înainte în organizarea și desăvârșirea acestei opere binecuvântate de Dumnezeu și mântuitoare de suflete”.

In acest scop. Sf. Sa îmi cere mie, să fac un apel către preoții, cari apreciază rostul ss. misiuni, să se intrunească cât mai urgent la o consfătuire, pentru a discuta trecutul și a face plan de muncă pentru viitor. La această invitare, care mă onorează, țin să răspund deocamdată următoarele:

Ideea ca atare, e cât se poate de binevenită și ea s'a relevat mai de mult. *Încă prin anul 1925*, Exc. Sa Dr. V. Tr. Frențiu a binevoit a convoca la Oradea o astfel de consfătuire, la care au luat parte reprezentanții reuniunilor de misiuni din toate eparhiile: dela Blaj regretații Ștefan Roșianu și I. Coltor, dela Gherla V. Bojor, dela Lugoj subsemnatul, iar dela Oradea mai mulți. Consfătuirea a ajuns la aceeaș concluziune: de a se face program unitar al misiunilor, cu un manual al acestora, cuprinzând schițele de predici și tot materialul documentar. Cred, că din cauza, că de odată s'a hotărât prea mult și totul s'a încredințat unei persoane, și altfel extrem de ocupată, nu a mai stăruit nimeni pentru reluarea consfătuirilor și am rămas cum am fost.

Dar ideea, ca atare, ne urmărește mereu și trebuie să găsească o realizare. De aceea, dacă pâr. Căpălneanu a pus-o acum — și e chiar timpul — să căutăm ce soluție s'ar putea găsi. Din parte-mi, pentru îndrumarea unitară a misiunilor, am făcut unde și ce am putut. Anume: la adunările generele dieceze am introdus, de câțiva ani încoace, câte un referat asupra unei teme din domeniul problemelor ce ne preocupă; acest referat se discută cu mult interes, la adunări, înându-se concluziile necesare. În *Ho-degetică* am luat un articol special cu misiunile. Iar în *Omiletica*, ce acum se pune sub presă, se tratează pe larg programul

misiunilor, cu predicile ce au să se țină, și cu toate chestiunile coerente.

Pentru discutarea în comun a chestiunilor, așa cum dorește Pâr. Căpălneanu, cred oă cel mai potrivit organ ar fi *Unirea Misionară a-Clerului*, cu congresele ei anuale. Durere, această Uniune — afară de incasarea taxelor, unde se incassează, și de distribuirea Anuarului trimis dela Oradea — la noi în România nu funcționează de loc. Și nu ne face nic o cinste această situație.

Explicarea: abia constituită Uniunea, încă înainte de ce și-ar fi putut ține adunarea de constituire, așa cum o contemplantă harnicul el director național Pâr. *I. Georgescu*, a venit arbitrajul dela Viena, și Biserica noastră a fost ruptă în două. Aici a rămas președintele, dincolo directorul. Acolo nu s'a suspendat de loc activitatea Uniunii dar la noi a stopat. Nu aveam director. In anul trecut s'a cerut, mi-se pare, Blajului, să desemneze o persoană destoinică, pentru a lua atribuțiile directorale aici în România, cu cu titlul de prodirector, până la refacerea unității. Pe cât știm, persoana a și fost desemnată, nu rămâne decât să se convoace o ședință a Consiliului național, Pentru împlinirea anumitor forme, și să ne punem odată pe roate. De cumva nu va da Domnul, între timp, să-și poată relua Pâr. Georgescu atribuțiile pe toată țara.

Rog deci și pe această cale pe Exc. Sa Episcopul *Ioan Bălan*, Președintele U.M.C. în România, să binevoiască a nu mai admite nici o trăgănare, ci a pune, ori cum, în funcțiune U.M.C. în România. Iar prietenului Pâr. protopop Căpălneanu îi mulțumesc, pentru că a pus chestiunea, și îl rog să fie mulțumit cu răspunsul de față.

Dr. Nicolae Brînzeu

Din Aiud. Elevii Liceului Titu Maiorescu din Aiud s'au pregătit pentru Sf. Paști printr'un curs de Exerciții spirituale din 24-27 Martie. A predicat Pâr. *Dr. Simion I. Crișnu*, prof. la Școala Normală de băieți din Blaj. — De Bunevestire, Reuniunea Mariană a Femeilor Rom. Unite, sub conducerea Dnei *Livia Rebreanu Hulea*, a organizat o serbare foarte reușită, în cinstea Precuratei, la care a conferențiat Pâr. *Dr. Simion I. Crișanu*, prof. Blaj despre *Precurata Fecioară Maria*.

FOIȚA „UNIRII“

Ossana

Isus
tăcut, învins și abătut
intra în orașul Bucuriei. —
Poporul,
neavând destulă dragoste la îndemână
îl aștepta pe străzi
prin case și ogrăzi
cu înflorite ramuri de finic, în mână.

Ossana, Ossana!

Isus
tăcut, învins și abătut —
de-atunci, uitat și singur, în legenda lumii a
[trecut, —
orașul sfânt ce cunoscă atâta bucurie
a rămas
până în al vremii mele tragice ceas
— ceas mic și frânt —
izvor de amintiri și poezie
între cer și pământ.

Ossana, Ossana!

Prin sate și orașe
pustii și nevoiașe,

aud mereu cântări de slava unui veac apus, —
la cotituri de drum
aud și-acum
de vorbe mici cum stau la sfat bătrâni și
[cunoscuți
din cei ce au primit odinioară pe Isus.

Ossana, Ossana?

Azi nimeni nu mai crede, nu mai cântă —
s'a risipit în zări cântarea sfântă.

— Doar asinul, prin veac și lume călător
singur, blând, stăruitor,
mai poartă crucea Marelui Mântuitor.

Valeriu Bora

„Voi sunteți trupul lui Hristos“

Pe drumul ce duce la Damasc mergea un om. Și cum mergea, deodată îl isbește lumina unui glas de sus: — Saule, Saule, de ce mă prigonești? Și Saul întreabă: — Cine ești tu? — Eu sunt Isus pe care tu îl prigonești.

Saul prigonea pe creștini. Și totuși Hristos îi răspunde: „Eu sunt Isus pe care tu îl prigonești. Semn că între Hristos și cei ce cred în El există o legătură de viață care-l face să se identifice cu ei; să spună că El e una cu ei. Cei uniți în Biserica lui formează aieva împreună cu El un trup. Trăind în El,

creștinii sunt una cu El, suferă împreună cu El, sunt părtași mării lui și împărătesc împreună cu El. Deci și noi formăm împreună cu Hristos un tot închiegat printr'o legătură tainică, prin care ne-a incorporat și ne-a înălțat pe veci în El.

Despre această legătură neprețuită vă voi vorbi astăzi, căutând în cuvântul Scripturii, al părinților și al Bisericii temeiurile acestui adevăr.

Inima lui Hristos, care a sângerat pentru noi, să ne ajute să putem cunoaște chipul trupului său tainic, ale cărui mădulare suntem și din a cărui viață trăim, și să ne dea putere ca să vedem adâncă și dureroasa rană ce o formează viața noastră în acest trup al lui Hristos din care facem parte.

De legătura dintre Hristos și cei ce-l vor urma și-i vor crede e plină Scriptura. Această mântuitoare legătură dintre noi și Hristos nu-i o simplă vorbă goală, ci o realitate vie. Noi suntem trupul lui mistic, în care El viețuiește aieva. Altfel nu putem înțelege cuvintele Scripturii:

„Eu sunt Isus pe care tu îl prigonești”.

„Cel ce primește pe unul din aceștia . . . pe mine mă primește”.

„Veniți binecuvântații Părintelui meu de moșteniți împărăția care a fost gătită vouă . . . că flămânzind mi-ați dat de mâncare, însetoșând mi-ați dat să beau, strein am fost și m'ați primit, gol și m'ați îmbrăcat. . . Și vor răspunde aceștia: Doamne, când te-

Cuvinte arhieresti

I.

I. P. S. VALERIU TRAIAN osândește duhul desbinării

[...] Ca licărirea sfântă a unei raze de nădejde, străbate în sufletele măhnite gândul și dorul de o lume nouă, așezată pe temelii dreptății și ale binelui, lumea iubirii împuritate dintre oameni, a păcii și a bune înțelegeri, când din stranele modestelor noastre biserice se înalță spre ceruri cântarea Catavasiilor: *Hristos a invitat din morți... Ziua Invierii... Să ne luminăm popoare...*

Peste câteva săptămâni se vor implini trei ani, de când țara noastră poartă război, iar poporul și neamul nostru s'a prins și el în hora de foc și de sânge, alături de alte popoare, cari de aproape șase ani continuă aceeași horă ucigașe.

Acest neam al nostru, pașnic, mulțumit cu ceea ce i-a dat Dumnezeu, și nerăvnic la bunul altuia, nu a putut să rămână afară din această avalanșă, căci furia viforului l-a luat și l-a atras și pe el în vârtejul și vâltoarea de foc și de moarte, deoarece vecinul lacom și hrăpăreț își răpește și ție pacea și liniștea, făcându-te să fii războinic întru apărare, precum este el în răpire.

Iubiți Frați și Fii! Încă dela începutul omenirii — după cum arată și dovedește Sf. Augustin în minunata sa lucrare „Despre Cetatea lui Dumnezeu”, — oamenii s'au împărțit în două tabere, și luptă unii împotriva altora, sub două steaguri, crâncen îndușmănite, cu diferite arme în diferite timpuri. Aceasta este lupta răului împotriva binelui, a minciunii împotriva adevărului, a întunerului împotriva luminii, a morții împotriva vieții, a urii împotriva iubirii, a diavolului împotriva lui Dumnezeu. Și cei mai mulți dintre oameni, fără să-și dea seama, se angajază de bună voie sub steagul întunerului, formând astfel două tabere neegale: de asupritori și asupriți, jefuitori și jefuiți, provocatori și provocați. Așa a fost im-

părțit neamul omenesc până la Hristos, care a venit în lume să ne arate calea cea dreaptă, care duce la „pace pe pământ, și bună-învolte între oameni” (Luca, 2, 14).

Dar duhul răutății, oare a fost ucigaș de oameni încă dela început (Ioan, 8, 44) nu s'a sliit, și nu se sfiește. Să samene aceleași intrigi și neînțelegeri și între popoarele cari se numesc „creștine”, adevărat între oamenii cari susțin și se mândresc că urmează principiile și legea lui Hristos. Și cu durere vedem azi, cum popoare creștine, aprinse de o sălbatecă ură, sunt napraznic înclăștate în acest război distrugător de tot ce e bun, moral și cinstit; căci duhul întunerului știe să atragă pe cei ușor crezători, ascunzând patimile și nedreptățile omenești sunt numiri pompoase și ademenitoare, ca: eroism, patriotism, naționalism, revanșă, demnitate, și altele; când de fapt toate aceste nu sub decât cele trei arme ucigătoare, prin cari amăgește firea omenească, slăbită în urma păcatului strămoșesc, adevărat: „Pofta ochilor, pofta trupului și sumeția inimii”.

Cu ajutorul acestor trei arme ucigătoare de frați, împodobite cu frumoasele și atrăgătoare numiri amintite, a amăgit duhul întunerului în decursul veacurilor, și amăgește încă și azi, neamuri și popoare. Astfel că putem să ne plângem cu Psalmistul, zicând: — *Toți ne-am abătut, împreună netrebniți ne-am făcut. Nu este cel ce face bunătate. Nu este până la unul* (Ps. 13, 3).

Duhul desbinării a reușit să întunece mințile oamenilor în așa fel, încât să se înclășteze într'un război crâncen și distrugător ca acesta, unde în numele civilizației se distruge tot ce a creat civilizația de două mii de ani încoace; fără să mai amintim milioanele veșniciei tulburate, infuriate, pline de ură, de răzburare, ori de murmurare și de protest.

II.

P. S. IOAN al Lugojului îndeamnă la învierea întru Domnul

[...] Sf. Ioan Gură de Aur, vorbind odată despre sărbătoarea de astăzi, zice: „Prăznuim Invierea Mântuitorului, ori mai bine învierea noastră. Pomenim această zi de mântuire; vestim biruința asupra diavolului, slobozirea creștinilor și învierea morților. Prin învierea Domnului Iesus Hristos, flăcările iadului s'au stins, viermele neastâmpărat a fost omorât, împărăția satanei e răsturnată, satana însuși a încrăcșinat de spaimă; păcatul e zdrobit; duhurile necurate sunt puse pe fugă, oamenii făcuți din pământ sunt mutați la cer; cei robiți de diavolul, fiind sloboziți din lanțuri, strigă: „Moarte, unde este biruința ta? Iadule, unde-ți este acul?”

Tot, ce a stricat diavolul, repară Fiul lui Dumnezeu: nu mai sunt pentru ceice au parte de înviere nici chinurile grozave ale iadului, unde și glasul sufletului nostru ne muștră neconținut. Dar cu vremea nu mai e nici moartea, căci deși se desparte sufletul de trup la sfârșitul vieții noastre pământești la judecata din urmă, trupul, care ia o formă mult mai bună, de nu mai poate avea nici lipsuri, nici dureri, se împreună pentru totdeauna cu sufletul și nu mai mor niciodată. Iată deci, că așa de adevărate sunt vorbele Sfântului Ioan Gură de Aur, că astăzi prăznuim mai mult învierea noastră, decât pe a Domnului nostru Iesus Hristos.

Dar această înviere a noastră nu este numai la judecata din urmă, ea trebuie să înceapă de acum. „Precum s'a sculat Hristos din morți, așa și noi întru înnoirea vieții să umblăm”, scria sfântul Apostol Pavel Romanilor (Cap. b. v. 4). O viață nouă numai așa poate începe în noi, dacă alungăm din suflet tot ce este vechi și rău. Am văzut nenorocirile, ce le-a adus păcatul peste Adam și Eva. Vedem cu ochii fiecare din noi la ce nenorociri a ajuns întreaga lume tot numai din pricina păcatului. Din mulțimea de necazuri, pe cari le aduc și acum peste noi ura dintre popoare, lăcomia la avere, alături, pofta de a stăpâni pe alții și alte păcate

am văzut gol și te-am îmbrăcat? — Când ai făcut unuia dintre acești mai mici mie mi-ai făcut...”

„Adevăr zic vouă: De nu veți mânca trupul meu și de nu veți bea sângele meu nu veți avea viață întru voi. Cel ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața de veci și eu îl voi învia în ziua cea de apoi. Căci trupul meu este mâncare și sângele meu beaură. Cel ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu rămâne întru mine și eu întru el”. Creștinii mănâncă trupul lui. Devin una cu El.

„Eu sunt viața, voi mlădițele. Rămâneți întru mine și eu întru voi. Căci precum mlădița nu aduce rod de nu este în viață, așa și voi de nu veți rămâne în mine”. Nu se poate vorbi de o legătură mai strânsă între Hristos și noi. Suntem legați de El așa ca mlădița de viață. Dacă o tai dela viață, moare.

„Nu mă rog numai pentru aceștia ci pentru toți cei ce trebuie să creadă prin cuvântul lor în mine. Ca toți să fie una precum tu Părinte ești în mine și eu în tine. Și mărirea ce mi-ai dat-o, le-am dat-o lor, ca ei să fie una cum suntem noi una. Eu în ei, tu în mine: ca și ei să fie cu desăvârșire una și să cunoască lumea că tu m'ai trimis”.

Viața lui Hristos e viața noastră. Noi suntem altoiți în El și zidiți în El. Sf. Pavel spune că noi formăm o casă a cărei piatră unghiulară e Hristos. Mai mult. Suntem mădularele lui, zidiți împreună cu El.

„Pentru aceea acum nu mai sunteți streini și nemernici, ci împreună cetățeni cu sfinții și căsăni ai lui Dumnezeu, zidiți fiind pe temelii apostolilor și a prorocilor, fiind piatra cea din capul unghiului însuși Hristos.”

Suntem toți împreună un trup al cărui cap este Hristos. Suntem mădulările lui.

Trăim în El. De o sută șazeci și patru de ori spune Sf. Pavel că *în Hristos suntem*. El ne străbate toate adâncurile cele dinlăuntru și cele dinafară.

El este capul. Între cap și trup există comunicare de viață. Aceeași viață curge în noi. Noi toți am primit darul ca prin noi să crească trupul lui Hristos. „Voi sunteți trupul lui Hristos și mădulare fiecare în parte” spune Sf. Pavel.

Sfinții Părinți și martiri dovedesc cu cuvântul și cu viața lor că toți creștinii suntem uniți cu Hristos. — *Sf. Ignatius* moare împărțind Romanilor credința că toți creștinii sunt uniți cu Hristos prin Biserică. — *Sf. Felicitas* din Carthagina spunea temerierilor săi că, în momentele grele de chinuri și de tortură, Hristos e în ea și că suferă pentru ea. — *Sf. Augustin* spune că Hristos și Biserica formează un cap și un trup, și că Hristos e întreg numai împreună cu Biserica. Altfel nu e întreg. Fără noi nu este întreg Hristos. Trupul lui e mutilat cu fiecare dezertor dela viața harului. Botezul ne-a incorporat în El, iar prin euharistie plinim, desăvârșim trupul lui. — *Sf. Leon cel Mare* spune deslușit: „Creștine, tu ai devenit părtaș dumnezeirii naturi. Nu te coborî la josnicia cea de odinioară. Adu-ți aminte de acela căruia aparții și de trupul lui Hristos al cărui mădular ești”.

Sfântul și marele săbor adunat în *Vaticana* în 1870 a promulgat această învățătură a Bisericii, fără s'o definească, mărturisind că: „Fiul lui Dumnezeu, care luminează pe tot omul ce vine în lume, și care niciodată n'a întârziat să ajute pe fiii lui Adam, când a sosit plinirea vremii s'a făcut asemenea oamenilor și s'a arătat nouă în omul nou făcut după Dumnezeu întru dreptate și sfințenie, ca toți împreună să formeze un trup mistic al cărui cap e însuși Hristos”.

Două dintre tainele Legii Nouă au ca scop direct această incorporare a noastră în Hristos. *Botezul* ne face mădulările lui Hristos și membrii Bisericii: „Voi toți sunteți fiii lui Dumnezeu prin credința în Hristos. Căci toți cari v'ați botezat în Hristos, în Hristos v'ați și îmbrăcat. În El nu mai este elin și iudeu, rob ori slobod, ci toți una sunteți”. *Sfânta Euharistie* s'a dat mâncare și beaură nouă ca prin ea să devenim trupul lui Hristos, spre zidirea trupului lui Hristos. Prin ea devenim părtași dumnezeirii, sfințeniei și moștenirii lui. Prin ea susține Hristos întreaga viața harului, a supranaturii în noi.

Hristos e viața noastră. Acesta nu-i un fel de a vorbi, ci o realitate vie. În noi a fost sădit cu adevărat chipul lui. Incorporați în El am devenit cu adevărat mădularele lui, trupul lui, templul lui, biserica lui.

„Precum trupul unul este deși are mădu-

grele, să învățăm minte, și să lăpădăm din suflete aceste izvoare de nenorociri, ca să nu ne poată muștra și pe noi Sfântul Pavel eu aceleași cuvinte, pe cari le-a scris Galatenilor: „Atâtea ați pățit în zadar?” (Galateni 3, 4).

Până când avem păcate în suflet, stăpânul nostru este diavolul, care nu-și va da pace deloc, până ce nu va aduce și mai mari nenorociri peste noi, ca la urmă să ne tragă în chinurile veșnice ale iadului.

De aceea de Sfintele Paști, tot creștinul bun, care își iubește sufletul său, care ține la familia sa și dorește fericirea neamului său, se spovedește, alungă din sufletul său, și îndeamnă la același lucru și pe tot omul căruia îi dorește binele, zic alungă din casa sufletului său pe cel mai mare dușman al său și al lumii întregi, păcatul, perina pe care își pune capul satana.

* * *

Azi e „ziua învierii”, e vremea să ne luminăm. La lumina învierii Domnului, să ne dăm bine seama de un lucru: Până ce a făcut omul voia lui Dumnezeu, i-a mers foarte bine, căci a trăit în „raiul desfătării” (Facere 2, 15), era prietenul lui Dumnezeu și avea asigurată fericirea dumnezească pentru veșii vecilor. Lăsându-se amăgit de diavolul cu un măr, a fost scos omul din raiul desfătării și aruncat în valea plângerii, și-a pierdut prietenia cu Dumnezeu și fericirea veșnică, și a ajuns în robia diavolului, care stăpânește astăzi din nou în lume, și își bate joc de toate popoarele. Prin păcat a făcut omul un rău și mai grozav: a răstignit pe cruce pe Fiul lui Dumnezeu.

Să ascultăm de sfatul Sfântului Ioan Gură de Aur, și când prăznuim astăzi învierea Domnului, să prăznuim și învierea noastră. Ne-a necăjit destul diavolul; să ne smulgem din ghiarele lui, și să ne împăcăm cu Dumnezeu, ca să dobândim din nou prietenia cu Dânsul, și să ne recâștigăm fericirea. Ca răsplătă numai decât ni-se va lumina mintea, de nu vom mai orbeca în întunec; iar voința noastră va primi atâta ajutor și putere dumnezeiască, încât vom simți chiar noi că suntem un om nou.

Haina veche, care nu-ți mai este de folos, o lapezi, mai ales dacă te face de rușine. Așa să lăpădăm și noi păcatul din suflet, și împreună cu acesta pe satana, care face astăzi destul de rușine pe toate popoarele. Să facem loc în suflet Domnului Hristos, primind Sfânta Cuminecătură, ca să vedem și să ne convingem și noi de adevărul vorbelor sfinte: „Gustați și vedeți, că e bun Domnul” (Psalmul 33, 5). Numai în felul acesta vom înțelege sărbătoarea de astăzi, și vom avea și noi parte de bucuria, la care ne îndeamnă Biserica: „Aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul; să ne bucurăm și să ne veselim într'însa” (Psalmul 117, 28). — „Iar Dumnezeu nădejdie să vă umple de toată bucuria și pacea în credință ca să prisosiți în nădejde cu puterea Spiritului Sfânt” (Romani 15, 13).

I. P. S. Sa Dr. V. Tr. Frențiu

mulțumește credincioșilor pentru dragostea cu care au primit pe refugiați

Incerările grele, venite în timpul din urmă asupra fiilor neamului nostru din părțile de miază-noapte ale țării, au dat un nou prilej fiilor bisericii noastre, de a-și arăta în fapte iubirea creștinească, de care inimile lor sunt pline, după porunca Mântuitorului: — *Din aceasta vor cunoaște că sunteți învățăceii mei, de veți avea iubire între voi* (Ioan, 13, 35).

Inima Noastră se umple de mângâiere și de bucurie sfântă, auzind cum voi, Iubiți Frați și Fii, știți să puneți în practică învățăturile sfintei noastre biserici și să împliniți cât mai conștiincios porunca pe care Mântuitorul lumii ne-a dat-o ca „Testament”, după Cina cea de Taină, în seara cea din urmă petrecută între sfinții săi Apostoli: — *Poruncă nouă vă dau vouă, să vă iubiți unul pe altul, precum v'am iubit eu pe voi; așa și voi să vă iubiți unul pe altul* (Ioan, 13, 34).

Sunt trei ani și jumătate, de când mulți dintre frații noștri au fost siliți să-și părăsească căminul, vatra și întreg avutul lor agonisit cu multă trudă și să-și caute refugiu la voi — Iubiți Frați și Fii. — Și inimile voa-

stre s'au arătat deschise, ca și brațele voastre gata a primi și a îmbrățișa pe pribeagul și surghiunitul, împărțind cu el bucățile de pâine, fără să așteptați altă recunoștință sau mulțumită, decât aceea pe care o dă Dumnezeu adecă „mângâierea în conștiință, pentru împlinirea unei datorințe creștinești” și nădejdea făgăduințelor Mântuitorului... — *că am fiu mândrit, și mi-ați dat de am mâncat. Insetat am, și mi-ați dat de am băut. Strein am fost și m'ați primit...*

Acum, din nou, mulți dintre frații noștri din Bucovina, Basarabia și Moldova au fost siliți să ia drumul pribegiei, părăsindu-și căminul și toată agoniseala, pe cari nu știu dacă le vor mai regăsi vre-odată sau nu. Și, ne mângâiem, și ne bucurăm, că dragostea voastră n'a scăzut, nici nu s'a micșorat; ci, ca și înainte cu trei ani și jumătate sunteți gata și acum să împărțiți prisosul și chiar necesarul vostru cu fratele cel lipsit și amărât, fără vina lui; și pe lângă frații noștri refugiați și expulzați din teritorul cedat, cu multă dragoste și bunăvoință ați primit și ocrotiți și pe frații noștri evacuați și refugiați dinaintea dușmanului celui fără Dumnezeu.

Față de mulți dintre frații veniți din Moldova — unii dintre voi, cari în timpul războiului trecut v'ați fost refugiați la ei — vă veți putea arăta recunoștința și le veți putea răsplăti dragostea care v'au arătat-o atunci mulțumind Bunului Dumnezeu că acum nu suntem noi avizați la mila și ajutorul altuia, și din tot ce ne-a dat El să fim gata a împărtași și pe fratele nostru cel lipsit și necăjit.

Să rugăm apoi pe Bunul Dumnezeu, ca — *pentru cei aleși, să scurteze zilele acestora ca să nu piară, ci să se mântuiască tot trupul.* (Matei, 24, 22).

Mulțumim Milostivului Dumnezeu pentru dragostea voastră, creștinească și frățească rugându-L, să o crească și să o înmulțească în inimile și în sufletele voastre; și să vă răsplătească ca pe văduva din Sarepta Sidonului, aducându-vă întotdeauna aminte de cuvintele sfântului Apostol Pavel: — *... dragoste să aveți, care este legătura desăvârșirii*

lare multe, iar mădularele toate cu toată mulțimea lor alcătuiesc un trup; așa și Hristos. Noi într'un Spirit ne-am botezat ca să fim un singur trup. Voi sunteți trupul lui Hristos și mădulare fiecare în parte”, sunt cuvintele Sf. Pavel. „Deci grații adevărul căci unul altuia suntem mădularele” continuă Sf. Pavel. Nu poate fi vorba de neînțelegere între noi, odată ce suntem un trup. Orice neînțelegere e o ruptură în trupul lui Hristos; o rană în trupul lui Hristos. Nu numai atât. Trupul lui Hristos sângerează ca o rană oridecâteori un mădular se rupe de Hristos și nu-l mai are pe Hristos.

Taina durerilor lui Hristos, a rănilor lui de pe cruce, este o realitate și azi: cea mai dureroasă realitate. Trupul lui sfâșiat de vrajba și de ura fariseilor odinioară, e sfâșiat și azi de vrajbă și de ură. Trupul lui frânt odată pe cruce, e frânt și azi ori de câte ori un mădular se rupe de Hristos. Păcatele lumii care au spintecat și au rănit odată pe Hristos, spintecă și rănesc și azi mereu trupul lui Hristos.

Să mă întreb serios: Oare viața mea, vorbele și faptele mele nu omoară pe Hristos din mădularele lui cu care trăesc împreună? Să nu uit că atunci îmi răsună dureros și mie fulgerele anatemei Scripturii: „De va strica cineva casa lui Dumnezeu, strica-l va pe acela Dumnezeu. Că biserica lui Dumnezeu sfântă este, carea sunteți voi”.

„Eu sunt Isus pe care tu îl prigonești”, îmi sună și mie ori de câte ori omor viața lui Hristos din mine și din toți aceia cari mă văd și mă aud; ori de câte ori surplusul de îngâmfare și de trufie nu-mi deschide ochii să văd putreda rană ce o formează eu și viața mea în trupul lui Hristos. Gândul mântuitor care să roadă zilnic fără de zăbavă la rădăcina trufiei mele, să fie acela pe care Sf. Pavel l-a trâmbitat ca să-l audă toți surzii păcântului: Că toți suntem mădularele aceluiasi trup. Și de voi putrezii, vai mie. Căci am sfâșiat trupul lui Hristos.

Eu trebuie să știu că am fost botezat și că prin botez Hristos m'a spălat și m'a sfințit. Am primit viață din viața lui Hristos. Chipul lui a fost sădit în mine. Eu sunt acest chip. Eu sunt icoana vie a lui Hristos. Cine mă vede pe mine, trebuie să vadă pe Hristos. Să simtă în mine bunătatea lui Hristos. In glasul meu să răsună blândețea graiului lui, în ochii mei să strălucească dogoarea și lumina lui Hristos. Să mă întreb, deci, în fiecare zi: Mai zace oare acest chip al lui Hristos în mine? Sunt eu icoana lui vie, ori o icoană ștearsă a unui sârman Hristos desfigurat? Și să mă cutremur și la gândul că s'ar putea să nu mai fiu...

Creștinii cei dintâi au fost icoane. Au purtat cu ei pe Hristos. Altfel nu ne putem explica răspândirea creștinismului. Dar eu, mai sunt încă mlădiță vie din viața lui Hri-

stos? Harul lui care s'a coborât în mine mă trăește? Să nu uit că am fost răscumpărat cu sângele lui Hristos și că nu mai aparțin mie, ci lui Hristos. Intregă viața harului, a supranaturii, o susține în mine Hristos. Fără El suntem morți, mai morți decât toți morții. Primindu-l în suflet, să-l fac să trăiască în mine așa cum i se cuvine. Să nu uit că eu sunt palatul sau bordeiul lui Hristos. Eu sunt viața sau mormântul lui Hristos. Euharistia pe care ne-a lăsat-o spre viață va găsi în mine un mădular viu al trupului său, ori o rană, o adâncă și putredă rană? De voi face din mine, din mădularul lui Hristos, un mădular al Satanei, cum voi îndrăzni să mă spun că sunt al lui Hristos?

Pentru Hristos n'a fost pagubă că a fost răstignit, bătut, îmbrăcat în haină de nebul și expus râsului tuturor pentru mine. N'a fost pagubă că și-a dat ultimul strop de sânge scurs pe lemnul crucii. Pentru mine să fie pagubă să trăesc cu gândul la trupul lui Hristos din care fac parte?

Evreii căzuți în robia Babilonului, purtând nostalgia Ierusalimului lor, cântau mereu cântarea: Să se lipească limba mea de grumazul meu de te voi uita Ierusalime... Să ne aducem aminte de cântarea lor și să ne spunem hotărât și nouă: Să se lipească limba mea de grumazul meu, de-mi voi uita trupul tău în care viețuiesc, Hristoase Dumnezeu...!

Ioan Fl. Pop

și pacea lui Dumnezeu să stăpânească întru inimile voastre... (Colos. 3, 14—15).

Pentru toate aceste fapte de dragoste creștinească vă mulțumim tuturor, din tot sufletul, și vă binecuvântăm.

Episcop de Oradea

Dr. Valeriu Traian Frențiu

Administrator Apostolic al Arhiepiscopiei și Mitropoliei de Alba-Iulia și Făgăraș.

Un salut creștin. M'am gândit adeseori asupra salutului creștin. Ceeace m'a făcut mai mult să cuget asupra acestui lucru e faptul că la noi în Maramureș și apoi și în alte părți ale neamului nostru oamenii nu se salută cu „bună ziua, ci cu: *Lăudat să fie Isus Hristos!*” la care și se răspunde: „*Lăudat să fie în veci. Amin!*” Istoricește nu-mi pot explica acest fapt, decât că odată cu unirea acestei părți a neamului nostru cu Maica Roma în credință, preoții maramureșeni, în zelul lor, au introdus în popor salutul creștin pe care l-au imprumutat dela biserica apuseană. Caracteristic este faptul că maramureșeanul prin prisma acestui creștinesc salut își categorisește oamenii. Trebuie să fi ori „domn străin” (nu „domn de a nost” = din popor ieșit, băstinaș) ori „jăd” (Evreu) ca să fi salutat cu „bună ziua”. Acest salut este o vie dovadă de puternicul sentiment religios ce stăpânește sufletul maramureșean. Dar nu numai atât. Se poate oare găsi un salut mai românesc ca acesta, mai ales când cotropitorii din pustă caută să impună bieților noștri maramureșeni ungurescul lor: „Io napot kivano”? Eu cred, că nu! Ce le pot opune preoții noștri și poporul acestor ordine de a se saluta în ungurește? Singurul salut ce-l pot opune e acesta, căci a te saluta creștinește nimeni — creștin fiind — nu te poate opri. Salutându-ne creștinește ne salutăm în același timp românește, căci din cele mai îndepărtate timpuri noțiunea de „român” s'a confundat cu noțiunea de „creștin”. Astfel nici cea mai mică impunere streină nu se poate sălășlui în sufletul nostru.

Și Doamne, cât e de frumos să vezi, când preotul, apărând la amvon pentru a semăna cuvântul lui Dumnezeu în inima oa-

menilor, după ce-și face semnul sfintei cruci își salută credincioșii: Lăudat să fie Isus Hristos — la care ca la o comandă toți credincioșii îi răspund în cor: In veci să fie lăudat!

Dar tot pe atâta e de dureros să vezi (cum mi-s'a întâmplat mie) preoți pe care salutându-i într'acest chip creștinește, să nu știe ce să-și răspundă...

M'aș simți foarte fericit, să știu că biserica Blajului nostru, ar introduce acest salut în toate satele, măcar înainte de a se rosti predica, și ori decâte ori credincioșii ar întâlni pe Părintele satului. Sigur că împămențirea acestui frumos salut creștin și românesc cere timp, însă cu răbdare totul se face. — Lăudat să fie Isus Hristos. Amin. (Ioan Bota).

Respect Romei!

Cu multe veacuri înainte de creștinism Roma Cezarilor a fost centrul civilizației europene, iar după ce umilul pescar din Galileia și-a așezat scaunul în orașul celor șapte coline, pe care l-a alțoit lui Hristos cu sângele său, Roma Papilor a continuat să fie centrul lumii civilizate, fiind totodată și centrul Bisericii lui Hristos.

De aci, de pe acest pământ sfințit cu sângele atâtor martiri, au plecat în lung și'n lat misionarii creștini înarmați cu dragoste de Dumnezeu și de aproapele, cu scutul credinței și cu coiful speranței, ca să-i înfrățescă pe oameni în Hristos. De aci s'au ridicat Papii neînfricați ca să condamne cu tărie pe eretici, care sfășiau Biserica, pe prepotenți, care o impilau pe Ea sau pe fiii săi și pe toți aceia care compromiteau învățătura sau morala ei. Aci, în centrul creștinismului, în apropierea colinei Vaticanului s'au ridicat — pe urmele mării de odinioară a orașului Cezarilor — atâtea bazine, lăcașuri de închinăciune, atâtea mănăstiri, oaze de reculegere și de pace sufletească, atâtea seminarii și colegii, arsenale de noi apostoli. Aci, alături de Capul Bisericii, stau dicasteriile Curiei Romane, care-l ajută pe Supremul

Păstor în conducerea acestei admirabile organizații a Bisericii catolice, care ocrotește sub aripile sale pe toți și pe toate, fără deosebire de culoare, limbă, sânge.

În decursul celor aproape trei milenii de existență, Roma a cunoscut multe zile grele și nu odată a trebuit să îndure năvala celui mai tare și jafal dușmanului. Dar în genere monumentele sale au fost cruțate de distrugere. Și iată că ne e dat nouă ca acum în veacul al XX-lea să vedem cum Orașul Etern e pe cale să sufere cea mai totală distrugere din câte a cunoscut vreodată, ca rod al civilizației și progresului zilelor noastre. Această primejdie nu odată a fost semnalată de Suveranul Pontif, care a făcut insistente apeluri ca centrul creștinismului, leagănul civilizației europene, orașul plin de atâtea amintiri istorice păgâne și creștine să fie cruțat de distrugere. Dar până acum glasul Său a răsunat în pustiu...

Catolicii din toată lumea, și cu ei toți celce judecă sănătos, urmăresc cu cea mai mare atenție desfășurarea evenimentelor din Italia, temându-se de viitorul Romei. Indemnând de aceeaș teamă, președintele De Valera, în numele națiunii sale catolice, în numele poporului irlandez, a adresat zilele acestea un cald apel tuturor națiunilor interesate pentru cruțarea Romei, — publicat în zilele acestea de „Osservatore Romano” — notând că distrugerea ei fără nici un profit belic imediat ar fi cea mai mare calamitate, pe când aceia care ar cruța-o ar binemerita nu numai dela catolici, ci dela lumea întreagă. Acest gest e nespus de frumos din partea unui șef de stat.

Ioan Vesa

Colțul catehetic

Să învățăm copiii a se ruga

Catehizarea, fie a copiilor din școlile elementare, fie a celor din școlile secundare, medii, fie a tineretului, fie a adulților, ridică număr infinit de probleme. Punerea lor la punct este de cea mai mare însemnătate,

Din trecutul greco-catolicilor din Bucovina

În Bucovina sunt greco-catolici ruteni și români.

Rutenii s'au unit cu Roma la sfârșitul secolului al XVI-lea. Mitropolitul Mihail Rahosa al Chieului, ales în 1589, după pregătiri făcute în 1593 ajunge, în 1594, să facă Sfânta Unire cu Roma Sfântului Petru¹⁾. S'au mai unit: Phocias, episcopul de Vladimir și Brest, Chiril Terlețchi, episcopul de Luck și Astrag. Scriu Papei Clement VIII că se unesc cu Roma, cerând să se păstreze limba ruteană în biserică. Prin bula „Magnus Dominus” Sfântul Părinte recunoaște la 25 Decembrie 1595 limba ruteană ca limbă liturgică²⁾. A trecut prin multe suferințe această biserică unită cu Roma. Din bogata literatură a martirajelor ei să cităm: 1. Theiner. Histoire de l'Eglise catholique des deux rites en Pologne et en Russie. Augsburg, 1841. 2. Persécutions et souffrances de l'Eglise Catholique en Russie, par un ancien conseiller d'Etat russe. Schaffhouse, 1843.

În Bucovina unirea cu Roma progresează mai ales din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. La Cernăuți primul paroh romano-catolic e Wenzel Kerckert³⁾ numit în 1787. Încă în anul numirii începe să adune fonduri pentru edificarea unei biserici

catolice. S'a terminat abia în 1814. În Cernăuți erau și greco-catolici. În 1811 erau 563 de uniți. Cer dela Arhiepiscopia din Lemberg să le trimită un preot. Primul preot al greco-catolicilor a fost Teodor Laurecki. În 1813 e numit capelan, iar în 1814 paroh de Cernăuți și decan al Bucovinei. Neexistând biserică greco-catolică, oficiază la un altar al frumoasei biserici romano-catolice (iar înainte de terminarea ei, la capela romano-catolică).

Biserica unită a făcut progrese importante în Bucovina, găsind un mare mecenat în persoana boerului Tadeu Turcul, pe care trebuie să-l pomenim printre marii ctitori. A lăsat averi multe pentru edificarea bisericilor unite. Prin testamentul său din 15 Martie 1813 toată averea mobilă, o cârciumă și o parcelă, în Cernăuți, pentru edificarea unei biserici greco-catolice și a unei biserici de lemn în satul Hliboca, pe locul lui P. Repciuc. În Hliboca a lăsat 12 jugăre de pământ și 100 floreni anual pentru paroh. Cheltuiala trebuie s'o suporte Ioniță Vitan, administratorul moșiilor lui Tadeu Turcul. Pentru biserica greco-catolică din Smiatyna a lăsat 2000 florini, să i-se facă sărindar, iar 4000 florini pentru săracii din Cernăuți. A mai lăsat ca în Pătrăuți să facă biserică administratorul averii boerești, Ladislau Szabo.

Testamentul a fost executat întru toate

de o comisie formată din Andreiu Gafencu din Banila și D. Costin din Sipeneți, boeri cu dare de mână.

Numele lui Tadeu Turcul trebuie să-l pomenim cu drag. Descinde dintr'o veche familie de boeri moldoveni. Un document din 1521 vorbește despre un Ioan Turcu, pe care Ștefan Vodă Petriceicu îl răsplătește „pentru slujbă credincioasă” cu satul Șișcăuți. În 1815 Impăratul Francisc I întemeiază școli primare confesionale catolice⁴⁾. Bucovina depindea de Arhiepiscopia dela Lemberg până la unirea Bucovinei. Prima parohie unită s'a întemeiat la Cernăuți, dar biserica noastră a progresat și în alte orașe și sate⁵⁾. În 1833 se întemeiază parohia din Coțmani. În 1858 se întemeiază parohia din Boian. Parohia Pohorlăuți există din 1817. Sadagura e parohie din 1835. Mai există uniți ruteni la Storojineț, Vijnița (cu gimnaziu rutean), Hliboca, Rarance, Zastavna, etc. E important de remarcat că în Bucovina sunt și țărani români de religie greco-catolică. În 1856 se convertesc la Sfânta Unire țărani români din comunele Boian și Broscăuți.

Am pomenit protopopiatul Cernăuților. Mai există un protopopiat al Sucevei. La Siret e parohie unită din 1826, la Suceava din 1826, la Răpăuți din 1833, la Broscăuți din 1857.

așa că, colțul catihetic, care s'a deschis în preaprețuita noastră *Unirea*, ar putea să fie pururea arhiocupat, până la redactarea unei reviste speciale, pentru tratarea problemelor catihetice.

În ceea ce urmează, aș dori să atrag atențiunea colegilor-frați catiheți asupra felului, cum trebuie să facem, ca *elevii școlilor secundare și medii* să știe rugăciunile celea mai des folosite și să se și roage. Am constatat adesea, în al 2-lea, 3-lea an de funcție, ca profesor de religie în școlile secundare, că elevii sau nu știau da loc rugăciunile — nici chiar „Tatăl nostru” — sau pe toate, câte le știau, le știau greșit. Nu le știau aceia, cu cari nu-și băteau capul părinții lor, să-i fi învățat rugăciunile și, dacă li le-au impus, chiar când erau de 5-6 ani, mai târziu nu i-au ținut să le practice, să le rostescă zilnic, sau barăm din când în când.

Le știau greșit aceia cari, deși au crescut și subsistau într'un mediu familiar mai atent față de suflet și de Dumnezeu, dar n'au avut cine să le corecteze greșelile, fie învățate deodată cu memorizarea rugăciunilor, fie fabricate de ei înșiși, după porniri individuale.

Deci mi-am zis: aici trebuie făcut ceva, în toate trei direcțiile: 1) cei cari nu știu rugăciunile, să le învețe; 2) cei cari le spun greșit, să elimine greșelile; 3) cu toții, să capete o atragere față de rugăciuni, să le resteaască zilnic, să se obișnuiască a nu-și pregeta să jertfească câte puțin timp, cât mai des, în acest scop. Fiindcă, am constatat, aceasta e cea mai grea pedecă de înlăturat: să se oprească omul în iureșul la viață — joc, muncă, mâncare, distracții, câștig, prietenii, emulări, lectură romantică-senzațională ș. a., — să se concentreze puțin și să cheltuiască, câteva minute: 3-4-5 minute, să vorbească cu Dumnezeu, cu Fecioara Maria, cu Ingerii, cu Sfinții, cu sine însuși.

Și după observațiuni și studii de luni întregi asupra elevilor și asupra mea însumi — punându-mă în situația lor, m'am oprit la următoarea metodă, pe care o recomand tuturor catihetilor și profesorilor de religie, ca cea mai bună și cea mai ducătoare la scop.

1. Observând, că aproape toți elevii rostesc greșit formula la facerea crucii, zicând: „In numele Tatălui și Fiului și Spiritului Sfânt” — apoi „Mărire Tatălui și al Fiului și al Spiritului Sfânt”, în clasa I. — și la băieți și la fete — în ora întâi, dela începutul anului școlar, m'am ocupat cu formula facerii crucii, corectându-i și explicându-le, că, după „In numele” — vine genitiv, deci: „Tatălui și al Fiului, și al Spiritului Sfânt”. După „Mărire” vine dativ, deci: „Tatălui și Fiului și Spiritului Sfânt”.

2. Pe ora II-a le-am dat lecție facerea Sfintei Cruci cu textul zis corect și memorizarea rugăciunii „Tatăl nostru”, eliminând

La Cernăuți azi există și protopop român-unit. Sfintele Slujbe se fac în frumoasa biserică armeană-unită, reparată și refăcută în 1904.

Iosif E. Naghiu

¹⁾ Kulczynski. Specimen ecclesiae ruthenicae. — Ign. Biederman. Die ungarischen Ruthenen. Ihr Wohngebiet, ihr Erwerb und ihr Geschichte. Innsbruck. 1862-1867.

²⁾ *Convorbiri Literare*, 1925, An. 57, p. 701.

³⁾ Keind. Geschichte der Stadt Czernowitz. p. 203. La S. Reli. *Codrul Cosminului*, 1927 și 1928, An IV și V, p. 19. Era și protopop. (decan nu dechant cum, îi zice Păr. Reli).

⁴⁾ Ioan Nistor. Istoria Bisericii din Bucovina București, 1926, p. 39.

⁵⁾ Almanahul Presa Bună pe 1920 p. 64-65.

greșeli ca *Tatăl nostru*, care ești în *ceriu*, zicând „nostru”, „carele”, „ceruri” ș. a.

3. Apoi progresiv, pe ora III, și „Născătoarea” cu eliminarea greșelilor constatate prin ascultarea alor câțiva din elevi la sfârșitul orei II; pe ora IV. și „Impărate ceresc”, apoi „Credeul”, în care se fac foarte multe greșeli; apoi celea 10 porunci, celea 5 porunci și pe urmă 7 taine. Credeul, poruncile și Tainele, nu sunt rugăciuni, ce e drept, dar țin de necesar să le știe tot creștinul, repetându-le cât mai ades, pentru însușirea credinței vii, tare, explicită și conștie, și pentru a reflecta cât mai des asupra datoriilor noastre de candidați cetățeni ai cerului, cuprinse în poruncile dumnezeiești și bisericești, să ne dăm seama de importanța observării lor în modul nostru de-a vieții, să ne întărim voința, de a învinge ispitele și de a călca „toate poruncile noastre trupești și pământești”.

4. Apoi pe ora IX-X toate 7 „rugăciunile” — cu facerea crucii, toate corect. Întrebare pe notă, în fiecare oră, a rugăciunilor scadente pe ora respectivă. Pentru a le memoriza corect, să folosească fiecare: carte de rugăciune, editura Blaj, Lugoj, Cluj, Oradea, sau Catehism. De alte rugăciuni, ca „Sfinte Dumnezeule”, „Prea Sfântă Treime”, „Ingerelul”, lăsăm să se ocupe fiecare în mod particular.

5. Numai în ora XI-XII a anului școlar, clasa întâi, să se înceapă explicațiile și lecțiile din Mica Biblie. Până atunci abia se face cunoștință cu elevii, se procură manualele și eventual cărțile de rugăciuni.

6. După ce însă greșelile în textul facerii crucii și al rugăciunilor se face foarte anevoios, și după ce fără insistența părintelui spiritual, repede se lasă copiii de rugăciuni, iarăși le uită și nu se obișnuiesc a jertfi timp pentru a se ruga, în clasele I. II. III. și IV. ale școlilor secundare (și medii), în fiecare oră la început, înainte de a se așeza pe bănci, unul din elevi, în ordinea alfabetică din catalog, rostește cu glas tare, respicat, celalalți concentrați, încet, toate acestea 7 rugăciuni, zicând la început: „In numele Tatălui și al Fiului, și al Spiritului Sfânt” Amin, iar după fiecare rugăciune „Mărire Tatălui și Fiului și Spiritului Sfânt. Amin”. Greșelile nu se permit; dacă se fac, elevul este oprit, corectat și somat să repeteze corect.

Ajunge ca, la greșală, catihetul, profesorul să clatine din cap și să spună textul corect; elevul se va opri și va repeta corectat. Merge lin, cu evlavie, fără sgomot. Timp din oră nu se cheltuiește cu recitarea rugăciunilor, decât 3-4 minute, dar câștigul moral este foarte mare, de neprețuit. Va intra catihetul, profesorul în clasă cu 3-4 minute înaintea celorlalți profesori, ca să nu se simtă nici cheltuiala aceasta de timp — în cazul, că totuși ar simți cineva lipsa acestor 3-4 minute. Eu n'am simțit-o niciodată — dar am simțit cu mare plăcere obținerea scopurilor arătate mai sus. În clasele superioare rămâne la conștiința fiecăruia, fiind deja înțelegători, ca să le rostescă acasă, dimineața și seara — li se va spune.

Dacă vin elevi noi, în clasele II. III și IV., din licee ori gimnazii unde nu se practică aceasta rânduială, îndată se vede diferența între unii și alții, vor fi însă îndrumați, să-și facă și ei rândul, rostind rugăciunile celea 7 corect. Cu considerare, că nu le știu, elevii veniți de nou vor fi lăsați la sfârșitul catalogului celor vechi, cari le știu deja, ca să aibe timp, să le învețe. Promptitudinea și corectitatea la rugăciuni, sau lipsa lor, numără la medie, la note. Evident, dacă se introduce rânduiala aceasta în toate gimnaziile și liceele, ignoranți nu vor mai fi. Elevii ve-

niți de nou în clasele superioare, vor fi îndrumați tot în conștiință, să le învețe și să le practice.

Eu am folosit aceasta metodă 20 de ani, cu roade foarte bune și pentru timpul de școlarizare — și precum îmi mărturisesc înșiși foștii mei elevi și eleve — și pentru viața liberă, particulară, ca cea mai bună, din câte am putut încerca.

Cornel Andrea
profesor pensionar

Fragment de poveste*)

Rândurile acestea sunt fragmente dintr'un fir de poveste, desfășurat de pe ghemul gândurilor viscolite de furtuna minții...

Povestea aceasta nu-i numai a mea, ci a oricărui suflet îngrădit în nuelele lutului. René, eroul lui Chateaubriand, a exclamat odată stăpânit de lacrimile durerii: „Doamne, de câte ori nu mi-am propus să-mi schimb viața, să devin mai bun și totuși unde am rămas?!”

Sufletul nostru de câte ori nu va fi exclamat același refren al dorințelor de mai bine... Și totuși, nu ne putem clinti din ghiara puternică a pământului din noi, și ne lăsăm atât de ușor legănați în brațele unei vieți... „fără țință”.

Ne așteaptă la fiecare pas surprize plăcute sau amare, servite de viață cu gingășie sau brutalitate. Pe unele le primim cu sufletul larg deschis, pe celelalte nici măcar nu le putem înfrunța, ci cadem fulgerați de puterea lor, îngreunați de povara lor, covârșiți de mulțimea lor. Suntem fricoși, suntem slabi, suntem singuri la răspântia cu surprize a vieții.

Prin tăcerea grea a durerilor străbate, uneori abia auzit, un glas atât de blând și atât de apropiat... Dacă îi ascultăm șoapta el se apropie tot mai mult de noi, iar dacă nu i dăm nici o atenție, se întoarce din nou în negura tăcerii. Uneori îl primim, alteori nu. Și vai, după ce s'a îndepărtat, înzadar mai insetăm după el, căci se frământă multe valori în alvia vremii, până ce-i mai auzim mângâierea. El nu mai vine decât atunci când din setea arzătoare a sufletului se infiripă o rugăciune:

„Tu cel ce sprijinești pe cel ce lunecă
Și ridici pe cel căzut, ai milă de mine!”

Atât așteaptă, pentru că să revină și să șoptească din nou în inima noastră înlăcrimată de picurii amari ai relelor. Glasul blând al Aceluia ce-a binecuvântat și a cunoscut suferința și iertarea. El singur ne poate aduce alinarea și pacea, căci și El a cunoscut amărăciunea lacrimilor când a plâns văzând frumusețea Ierusalimului dărâmată și plânge încă de atâtea ori deasupra Ierusalimului dărâmat al sufletului nostru.

O, dacă l-am putea vedea lacrimile și dacă l-am putea înțelege durerea, cât de mult s'ar schimba sufletele noastre!

Doina Nistor

Apostolie binevenită. În Paresemi, Părinții Basiliiani dela *Obreja* pe lângă misiunile obișnuite s'au deplasat în parohiile arhidiecezei câte pe o zi două (Dumineci și sărbători), primenind sufletele și întărind simțământul național al poporului. În aceste deplasări, dacă n'au stat câte o săptămână în mijlocul poporului, au avut grija să vină cu ceva nou, cu *proiecțiunile și cinematograful* la sate.

Astfel *P. Miron Moldovanu*, directorul

*) „Buletinul Astrului”, Sibiu. Nr. 6-7.

orfelinatului de război dela Mănăstirea Obreja, a fost la *Cricău*, la sf. liturgie predicând despre scopul omului, după care în școală au avut loc proiecțiuni din *Viața și Patimile Mântuitorului*. Școala a fost neîncăpătoare și lumea foarte mulțumită și întărită sulettește. După masă a trecut la *Șard*, parohia părintelui Gherman. Acolo în cadrele Litiei euharistice acelaș părinte a cuvântat despre datorințele noastre față de Dumnezeu și față de țară, în mod deosebit față de eroi și urmașii lor, orfanii de război. Au urmat proiecțiunile cu *Patimile Mântuitorului și Viața misionarilor printre Eschimoși*.

În comuna *Bărăbanț* s'au deplasat încă de Sămbătă seara *P. Miron Moldovanu și P. Arsenie Avram* (tehnicianul cinematografului la sate a călugărilor basiliani). Duminică dimineața la slujbă, iar seara în cadrele litiei euharistice de război, întărind poporul prin cuvântări cu caracter religios și național, s'a făcut și apostolatul pe calea filmului.

Galda de Jos încă a avut parte de aceste bucurii sulettești, întâi la biserică prin cuvânt, apoi după masă la școală, în cadrele *Astrei*, s'au rulat filme religioase și culturale românești dela Ministerul Propagandei.

În comuna *Stremț*, de lângă Teiuș, aceiași părinți s'au deplasat cu filmul: *Potopul*, unde a cuvântat *P. Miron Moldovanu*, în cadrele *Astrei*, despre dragostea de Dumnezeu și neam. Primpretorul *V. Bărluțiu* dela Teiuș are un mare merit dând impuls și întocmind programul acestor ședințe ale *Astrei* în comunele plasei sale. La *Galda* însuș a luat parte cuvântând, la *Stremț* a fost împiedecat din cauza datorintelor sale fiind la *Alba-Iulia*.

Intr'o zi de Joi aceiași părinți au fost la *Mihalt*, unde cu cinematograful au făcut o frumoasă lecție de cateheză școlarilor din comună despre „Istoria lui Iosif” vândut de frații săi.

La *Boziaș* a fost *P. Iosif Bal* și cu *P. Arsenie Avram*, unde s'a rulat și tălcuit „*Potopul*”, cu mult efect asupra parohienilor. — Mai în urmă aceiași părinți au fost la misiuni cu proiecțiunile luminoase și vii în parohia *Cetatea de Baltă*. În aceste turneuri credincioșii n'au uitat a-și face daniile lor ajutând pe orfanii de război, cari, cu atâta greutate sunt crescuți la Mănăstirea din Obreja și școlile din *Blaj*, *Turda* și *Reșița*. (*Coresp.*)

O valtoare de înecare a tineretului: lectura criminală

„La Constanța, șase elevi de liceu au fost descoperiți, ca autori ai unui furt de complicitate. Ancheta a vădit, că acești băieți de familie au procedat ca niște borfași de rând, având în favoarea lor o inteligență ascuțită de lecturi...”

„... Pata, se lasă greu peste câteva nume de familie...”

„Organizarea „echipei operative”, lămuște... lecturile romanelor criminale, din ari bătăii învață procedeele crimei și ale detectivilor, ... lipsa de scrupule... față de leia imorală a furtului. Gunoiul „romanelor riminale” trebuie cules... și vărsat la un rematoriu... (Romului Dianu, Curentul 17 . 1943).

Această tristă întâmplare ne amintește de septimanul Dumitrescu, geamantan de moștințe în genul celor de mai sus și ucișul lui Eusebiu Popovici, ca și de Sile onstantinescu, care cu arta farmaceutică topit în cazanul Satanei, plin cu acid sulfuric, pe taticu și mămica.

Avem de-a face cu crime de ale tineretului intelectual în formație, ce denotă o

perversitate mai inteligentă. Roade ale veacului XX., cu un progres tehnic uluitor, dar pădureț cu totul ca educație morală.

Avem de a face cu tineri plini de știință, dar fără conștiință, ce nu-i decât ruină pentru sufletul lor (Rabelais) și blestem pe capul familiei care dezertând dela răspunderea educativă ce-o avea pentru odraslele ei, e în drept să pimească osânda cuvenită.

„Și a venit Domnul și a stat în dreptul lui și l-a strigat ca și mai înainte: „Samuile! Samuile!”... și i-a răspuns: „vorbește Doamne, căci robul tău ascultă!”... Și Domnul a zis: „... tu să-i dai de știre, că eu voiu pedepsi casa lui (Eli) în veșnicie, pentru fărădelege, fiindcă a știut, că fiii săi huleau pe Dumnezeu și el nu i-a ținut de rău” (Sam. 3, 10—13).

Dar ce fărădelege mai mare decât aceasta îți trebuie, când elevul soarbe în tihnă la romane impudice voluminoase, adevărate cuibare de mucegai și pepiniere pline de bestialități și de smârcuri de sânge încheșat, țâșnit dintr'o mamă, sau dintr'un bărbat?! Ca apoi livrescul criminal să ajungă spirit normativ pentru bobocul de floare al neamului! Vai și iar vai!

Profesorul de orice catedră, care în timpul școlarității ca educație morală este alături de părinți, ba mai mult, chiar locul lor, are datoria sfântă de a se interesa inopinat și detaliat de lectura elevilor, prefăcând în cenușe cărțile inveninate ca odinioară Sf. Pavel. Contrar, aceasta drojdie, această stricnă literară, dacă mai poate fi numită literatură, își croește un drum de serum în sufletele tinerilor necontrolați.

E dureros și faptul că aproape toată literatura contemporană poartă timbrul senzualității frivole, mai știi (?) poate pentru că să aibă un succes de librărie. — Iar ca recomandatie, pe coperta cărților de acest soi e lege generală să vezi titlul șiret și o inscenare lascivă, de a cărei culoare și bivolul dus în fața vitrinei se sperie, mai ales la cea a chioșcarilor. Până când literatura religioasă, singura în stare să înfigă în voința tinărului o suverană stăruință în bine și omnie, e ocolită pur și simplu. La fel e cazul și cu Sf. Gheorghe, ca să străpungă mortal toate scorpiile scârbei.

Pentru ce nu te desprinzi odată tinere, din mreaja păienjenishului mârșav, ca să alergi cu viteză de spartan la Hristos: calea, adevărul și viața?!

Pentru ce nu vrei tinere cu suflet anemic să-i ceri lui Hristos o transfuzie din Sângele Său. în urma căruia ai dobândi o rezistență sufletească, o robustețe spirituală, întocmai ca alui Pier Giorgio Frassati?!... Pentru care răvnă și trudă „Domnul nu va lipsi de bunătați, pe cei ce umblă întru nevinovăție” (Ps. 83), fie elevi, fie profesori, fie familii.

Pr. Octavian Fulcea

Un pas nou în activitatea misionară. Inventiile secolului tuturor născocirilor ne-apus la dispoziție posibilități de propagandă în domeniul religios prin filmele și proecțiile cu caracter moral, religios, cultural și educativ. În ultimul timp Părinții călugări dela Obreja au adoptat în propagandă religioasă proecțiile și cinematograful.

Am avut fericita ocazie de a vedea câteva din aceste manifestațiuni în *Obreja*, unde totul se grupează în jurul sfintei mănăstiri. Albine neobosite în via Domnului Păr. călugări mereu coboară în mijlocul satelor din jur cu filme ca „*Viața și patima mântuitoare a lui Isus*”, „*Potopul lui Noe*”, ori din viața plină de învățăminte a misionarilor pierduți printre gheturile eterne ori prin

colibele de bambus ale Africei, Oceaniei și Americii.

În sufletul poporului nostru dornic de aceste lucruri își face loc blândețea și dărnicia. I-am văzut cu ochii scâlțați în lacrimi în decursul rularii acestor filme. Aceste filme sunt un auxiliar prețios al preoților, frați întru apostolie în ogorul plin de spini și pălămidă al satelor.

Copiilor de școală când li-se arată scene biblice cu „*Iosif vândut de frații săi*” ori scene din viața lui Isus nu ne mai rămâne decât o mică explicație de dat la orele de religie.

Am interpretat în ultimii doi ani o anchetă ca să constat, de ce unora copii li-e silă să vină la orele de religie, de ce învață religia cu aceeași oroare ca și aritmetica și gramatica și am ajuns la convingerea că celor mai mulți dintre cei ce predică religia le lipsește tactul pedagogic. Se folosește în școală la predarea religiei, acelaș ton pedant, aceeași ținută de amvon, aceeași distanță între elevi și propunător. Ș'apoi și „*cei 7 ani de acasă*” multora dintre copii le insuflă frică de „*popa care tae limba*” ori care bate.

Iată de ce prin inaugurarea unei noi metode de propagandă religioasă s'a făcut un mare rol educatorilor satelor noastre prin cinematograful. Părinții călugări dela Obreja n'au pregetat a merge oriunde au fost chemați în orice zi, când a fost vorba de ridicarea satelor. Dovada este că Păr. Miron Moldovan însoțit de Păr. Avram Arsenie conducător tehnic al cinematografului s'au deplasat o mulțime de comune ca *Bărăbanț*, *Cricău*, *Șard*, *Stremți*, *Cisteiu*, *Mihalt*.

Cred că ar fi momentul ca Irații preoți, frați întru apostolie la sate să folosească această nouă metodă și roadele se vor arăta curând. (*I. Roșcovel*).

Stiri mărunte

INVIEREA DOMNULUI fie pentru toți colaboratorii, prietenii și cetitorii „*Unirii*” — cărora le spunem din inimă: **HRIȘTOS A INVIAT!** — izvor de mângâiere și de întărire în ceasurile de grea cumpănă prin cari trece Neamul și Biserica în drum spre mai binele care trebuie să vină pe seama lor.

Misiuni populare. Bunii noștri credincioși din *Cipău*, în zilele de 24—26 Martie c., au avut parte de alese bucurii întru Domnul. În acele zile, adevă, păr. *Dumitru Neda*, canonic mitropolitan, a ținut acolo sfinte misiuni populare. Aproape că n'a rămas suflet care să nu se li apropiat de Sf. Taine. La ascultarea spovedaniilor au dat ajutor păr. *Ioan Roman*, protopopul districtual din *Iernut*, păr. *Alex. Circa* din *Ogra*, păr. *Ioan Barna* din *Cucerdea* și păr. *Lucian N. Olteanu*, parohul local. — Lăudat fie Domnul pentru toate!

Avioane doborite. Dintre bombardierele ce au atacat *Bucureștii* în 4 Aprilie c., au fost doborite 44, iar dintre cele ce au atacat *Ploieștii* în 5 Aprilie c., au fost distruse 54. Toate erau bombardiere grele nord-americane.

Dela Timișoara. Între 28 - 2 Aprilie păr. *Ioan Miclea* dela *Blaj* a ținut exerciții spirituale studenților dela *Politehuica* și dela științe din *Timișoara*. Subiectele acestor exerciții au fost: „*Pe urmele lui Dumnezeu*” — *Dumnezeu în știință*, *Dumnezeu în Filosofie*, *Dumnezeu în artă*, *Dumnezeu în Morală*, *Omul fără Dumnezeu* — *Păcătoșul și Omul îndumnezeit* — *Sfântul*. Exercițiile s'au încheiat prin cuminecarea studenților iar seara conferință publică în cadrele A.G.R.U.-lui, despre *Sfântul Toma de Aquino*. La această conferință ca dealtfel și la exercițiile spirituale a participat lume multă și deosebit de aleasă. Astrul și Agrul *Timișorean* datorită stăruinței deosebite și înțelegerii înaltelor scopuri a celor două organizații religioase, atât de

bine reprezentate de către Președinții lor: Sandu Aurel din an IV Politehnică pentru Astru iar Agrul fiind reprezentat de către distinsul intelectual d. Dr. Ioan Tenchea, prodecanul Baroului din Timișoara, un om în care cultura juridică — în care e neîntrecut — ține cu pas cu cultura filosofică creștină și ceea ce e mai mult cu viața creștină.

Svonuri desmințite. Privitor la știrile despre anumite tratative ce s'ar fi început între Vatican și Kremlin pentru stabilirea de relațiuni diplomatice, *La Corrispondenza* susține că cercurile Vaticanului le desmint în mod categoric. În continuare mai precizează: „Contrastul dintre Vatican și Rusia comunistă, care este de natură eminentă religioasă și morală, și nu politică, și care a fost scos în evidență în diferite împrejurări de ultimii Papi, rămâne neschimbat și de acum înainte”.

A nu se alarma. Trebuie să se știe că, în conformitate cu ordinul Nr. 4316/1944 al Comandamentului Apărării Passive, *incetarea emisiunilor de radio nu va mai fi considerată ca un semnal de prealarmare, și ca atare nu se vor mai obliga în sălile de spectacole, adunări, restaurante, etc., a evacua publicul. Această încetare de emisiune nu va mai da loc, de acum înainte, la nici o măsură de natură publică.*

Locale. Mâne, de luminata zi a Invierii Domnului, va predica în catedrală I. P. S. Valeriu Traian Frențiu, episcopul Oradei Mari și administrator apostolic al arhidiecezei de Alba Iulia și Făgăraș. — A doua zi de Paști va predica p. Ioan Miclea, profesor de religie, iar a treia zi va predica p. Dr. Liviu Pandrea, duhovnicul Seminarului Teologic.

— Luni 27 Martie, ne-a cercetat un vechiu și distins prieten al Blajului, maestrul *Victor Eftimiu*. Ne-a ținut, în Palatul Cultural, o conferință fermecătoare. A evocat, cu artă și căldură, figurile marilor scriitori dispăruți, pe cari D-sa i-a cunoscut de aproape. Presărate cu prețioase elemente anecdotice și înviorate cu fragmente de versuri mișcătoare, amintirile d-lui Eftimiu ne-au apropiat mai mult de sufletul măștrilor slovei românești, decât cărți întregi de critică literară.

— La sărbătoarea Bunevestiri în cadrul liturghiei solemne pontificată de I. P. S. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu în catedrală au primit tonsura clericală și lectoratul 11 clerici din anul III. Răspunsurile liturgice au fost date de corul Iacob Mureșanu sub conducerea dlui prof. Celestin Cherebețiu. Corul reînființat își face astfel prima apariție în public sub noua lui înfățișare.

— În 2 Aprilie, d. prof. univ. dela Sibiu *Ioachim Crăciun* a ținut, în Palatul Cultural, o strălucită Conferință despre „Temeiurile românești ale Transilvaniei”. Publicul select ce l-a ascultat, în frunte cu I. P. S. Valeriu Traian, le-a aplaudat călduros.

— Școlile Blajului și-au pregătit elevii pentru sfintele Sărbători ale Invierii prin *Exerciții spirituale*. Au propovăduit cuvântul Domnului, următorii preoți: la Liceul de băieți „St. Vasile” curs superior: Preaon. *Gheorghe Simu* prot. Dumbrăveni; curs inferior: P. *Vasile Dordai* călugăr Obreja. La școlile de fete, curs superior: P. Dr. *Simion I. Crișanu*, prof. Blaj; curs inferior p. Dr. *Antoni Pop*, prof. pens. Sibiu. La Școala Normală de băieți: P. Dr. *Eugen Popa*, prof. de teologie Blaj. La Liceul Comercial de băieți Preacuv. Sa *Augustin Pop*, superiorul bazilicanilor Obreja.

— Pentru mireni, Agrul și Reuniunea Mariană a Femeilor Rom. Unite, au organizat un curs de Exerciții spirituale, din 2-8 April, în Catedrala mitropolitană pe care le-a predicat P. Dr. *Simion I. Crișanu*. Cuminecarea generală a făcut-o I. P. S. Dr. *Valeriu Traian Frențiu* în Dumineca Floriilor, când a dat și binecuvântarea papală cu Indulgență plenară.

— Clerul gremial, în frunte cu I. P. S. Dr. *Valeriu Traian* și cu Veneratul Capitu, a avut Mercurea Mare o zi de reculegere sufletească la care a vorbit P. Dr. *Simion I. Crișanu*. — Lăudat să fie Domnul pentru toate.

Amânarea examenului de bacalaureat. Celor interesați, Ministerul Culturii Naționale le face cunoscut că: Absolvenții și absolventele clasei VIII-a dela liceele teoretice și comerciale se vor putea prezenta la examenul de bacalaureat în orașul unde se află evacuați, dacă va funcționa acolo comisie de bacalaureat, sau în orașele cele mai apropiate, unde se vor anunța asemenea co-

misii. Examenul de bacalaureat se amână dela 24 Aprilie 1944 la o dată ce se va anunța ulterior și preciza la timp.

Spectacolele au fost suspendate. Incepând cu Luni, 10 Aprilie c., Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor a dispus să fie suspendate toate spectacolele, până la prima zi de Paști. Măsura aceasta e și creștinească și demnă. Mai ales între împrejurările de azi.

Mulțumită publică. Curatorul bisericii Române Unite din *Cipău* ține să aducă și pe această cale mulțumitele sale d-nei și d-lui *Bălășel*, plut. major Blaj, pentru dania frumoasă alor două icoane în preț de 15.000 Lei pe seama bisericii din pomenita parohie. Așșidera mulțumește și credincioșilor localnici *Vasile Săvu* și *Ioan Săvu*, cari au ridicat câte o cruce la drumul mare cu icoane pe tablă de metal, precum și credincioasei *Raveca Precup*, pentru două ștergere dăruite bisericii. (*Lucian N. Olteanu*, paroh).

Spre știre. Se pune în vedere Soc. de binei facere, Școlilor, Regimentelor, Soc. culturale din *Blaj*, că, potrivit dispozițiunii Legii Teatrelor, nici un fel de spectacol public, în orice scop ar fi aranjat, nu poate să aibă loc în sala *Palatul Cultural*, fără autorizația Direcției Generale a Teatrelor. Fac excepție spectacolele organizate de școli cu școlari și numai în școli, de Căminele Culturale cu membrii lor și în localurile lor, de organizațiile de „Muncă și Lumină” cu muncitorii în fabrici și numai pentru muncitori, de Regimente în cazărmi și spitale de război. Toate celelalte reprezentații publice, inclusiv concertele vocale, instrumentale sau corale, care au loc într-o sală publică de spectacole, vor trebui să posede autorizația Direcției Teatrelor. Autorizația obținută dela autoritățile locale, nu înlocuiește pe aceea a Direcției Teatrelor. În consecință, toate Societățile și Instituțiile care urmează să organizeze vre-un spectacol în sala Palatului Cultural, vor solicita cu 30 zile înainte autorizația respectivă dela Direcția Generală a Teatrelor Oprelor și Spectacolelor din București Str. Brezoianu Nr. 27. Spectacolele fără autorizație, vor fi interzise. Lămuriri în vederea solicitării autorizației, se pot obține dela Reprezentantul Direcției Teatrelor, *Blaj Str. Samuil Micu Nr. 13*, care va fi anunțat înainte de organizarea spectacolului. *Dimitrie Danciu* Repr. al Dir. Teatrelor, în Blaj.

† *Virginia Bozac*, născ. German, văduvă de preot, a trecut la cele veșnice, în 3 Aprilie c., la Sibiu, în vârstă de 78 de ani. În veci pomenirea ei!

CARTI & REVISTE

ȘTEEAN MANCIULEA: *Timoteiu Cipariu și Astra*. Blaj, 1943. Pagini: 140. Prețul: ?

În urzirea și înființarea „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” (*Astra*) lui *Timoteiu Cipariu* îi revine partea leului. Actele și documentele publicate acum de d. Ștefan Manciulea dovedesc acest lucru mai presus de orice îndoială. Pentru lumina făcută în această cauză controversată de unii și de alții, iubitorii de adevăr nu pot fi decât recunoscători neobositului cercetător blăjan a vieții și realizărilor marelui *Timoteiu Cipariu*.

DR. NIC. BRÎNZEU: *Micul Catehism*. Lugoj, 1944. Pagini: 44. Prețul: ?

Intocmit pentru cl. I primară, acest *Mic Catehism* cu Elemente de Biblie — acum în a patra ediție! — face cinste autorului și mult bine în lumea micuților cărora le este merit. Căci așa-i alcătuit încât să placă și ochiului și să grăiască și inimii și minții de școlar măruntel.

DR. NIC. LUPU: *Ioan Bob*. Blaj, 1944. Pagini: 64. Prețul: 50 Lei.

Tipăritura aceasta simpatică e a treia din seria *Oamenii Blajului*. E scrisă cu pricepere și venerație față de arhierul a cărui figură o scoate în lumină pe seama marelui public. Mai puțin cunoscut decât alți înaintași și urmași în scaunul vlădicesc dela Blaj, era vremea să se facă dreptate și amintirii acestui ierarh care a făcut mult bine Bisericii și Neamului său.

P. DUMITRU LUCACIU: *Primatul Sf. Petru și teologii disidenți Români*. Blaj, 1942. Pagini: 50 (format 8° mare). Prețul: 50 Lei.

Prețioasă contribuție la lămurirea unei probleme spinoase. Cunoscând ca pușini alții ceea ce s'a scris la noi privitor la primatul petrin-papal, autorul, răzimat pe izvoare cernute cu ales simț critic, arată temeuriile

tezei catolice și netemeinicia învinuirilor ce se aduc acelei teze. Pledoarie demnă și documentată, lucrarea p. Dr. *Lucaciu* e dintre acelea cari înseamnă un popas întremător într-o cale anevoioasă și mereu primejduită de oameni pătimași.

PAPA PIUS XII: *Mystici Corporis*. București, 1944. Pagini: 80. Prețul: 100 Lei.

Puternica enciclică de anul trecut (praznicul Sf. Apostoli Petru și Pavel) a Sf. Părinte e dată acum și în românește de *Farul Nou*. Pe temeuri din Sf. Scriptură, din Sfinții Părinți și din luminile gândirii teologice, Vicarul Domnului lămurește fiilor săi și fletește că Biserica e trupul mistic al lui Hristos, și că ea este „plinătatea” lui Hristos, dând apoi luminate îndemnuri pastorale și încheind cu proslăvirea Preasfintei Fecioare. — De sine înțeles că acest îndreptar apostolic nu poate lipsi din nici o bibliotecă parohială. Și bine ar fi să împodobească și pe cele particulare.

EP. IOAN SUCIU: *Tinerețe*. Oradea, 1944. Pagini: 113. Prețul: ?

Stil avântat și elegant, simțire aleasă, și idei menite să călăuzească o tinerețe ce tinde spre înălțimi de puritate evanghelică: iată ce caracterizează noua lucrare a P. S. *Ioan* dela Oradea, carea e urmare la alta de anii trecuți: *Eroism*. Execuția tehnică de-a dreptul încântătoare, va contribui și ea ca tineretul să primească cu drag comoara ce i-se imbie cu părintească iubire sub haină de slovă îngrijită.

PĂR. TEOFIL (BĂLIBANU): *Soldatul creștin*. Șimleul-Silvaniei. Pagini: 77. Prețul: 25 Lei.

Cărticică de buzunar, cu învățături creștine și rugăciuni. Mai rar tipăritură așa binevenită ca aceasta în vremurile prin cari trecem. Pentru cazul că ar fi scoasă în ediție nouă, e de dorit să fie solid cartonată.

ILIE ISVORANU: *Porumbul*. (Comoara noastră). București (Casa Școalelor). 1943. Pagini: 55. Prețul: 40 Lei.

E numărul prim din seria *Indrumări Agricole* și e scris de un specialist în materie. Bine ar fi ca această tipăritură să treacă din mână în mână de plugar român știutor de carte. Căci multe lucruri bune, dar și noi, se pot învăța din ea.

Telefonul „Unirii”

Am primit abonament de sprijin și exprimăm călduroase mulțumite: Dr. M. Tirea Pui, 1000 Lei; Parohia rom. unită Vintire 1000 lei; Alex. Morsora Sighișoara 1250 lei; Dr. I. Pintea Luduș 1000 lei; E. Degan Budinți 600 lei, Dr. V. Câmpean Petroșeni 1000 lei, D. Dr. Săroiu 600 lei, F. Varga Focșani 1000 Lei.

Confirmăm primirea abonamentului pe 1944: Vlăduțiu Coșlar, I. Leluțiu Arad, Teodor Felea Iara (200 lei complete), A. Tufan Lugoj, Ing. Cmindescu Brad, I. Ilian Lunca, S. Ionaș Lugoj, Dr. T. Vuia Ticvanul mare, Oficiul parohial Dragoteni, Dr. V. Gheție Arad, Dr. N. Podoleanu Constanța.

Șt. Pop, Vinga. Am primit 1000 lei. Din această sumă 550 lei s'au contat pe 1942 și 1943, iar 450 lei au rămas pe anul curent.

Banca populară „Axente Sever — Blaj

Convocarea adunării generale

Membrii băncii populare „Axente Sever” din Blaj se convocă la adunarea generală ordinară care se va ținea *Sâmbătă în 2 Aprilie 1944* ora 11, în localul băncii din Piața „I. Micu” 20, cu ordinea de zi regulamentară.

Dacă în această zi nu se va întruni majoritatea membrilor, cum prevede art. 3 din Statute, ședința adunării generale se va amâna pe ziua de **23 Aprilie 1944**, orele 11 în același local, și cu aceeași ordine de zi când se va ținea valabil oricare ar fi numărul membrilor prezenți.

Blaj, din ședința Consiliului de adm. ținută la 15 Martie 1944.

Președinte:
Aug. Popa

Contabil:
Traian Jacob